

GEMEENTE en OCMW LENNELEDE

Deontologische code voor mandatarissen

Regels voor een zuivere besluitvorming

Aangenomen op:

College van burgemeester en Schepenen 12.02.2020 na overleg met de verschillende fracties
Gemeenteraad 30.04.2020

Vast Bureau 12.02.2020 na overleg met de verschillende fracties
OCMW-raad 30.04.2020

Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst 11.05.2020

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Toepassingsgebied	3
2. Algemene plichten, uitgangspunten en doelstellingen	4
3. Specifieke bepalingen	4
3.1. De lokale mandataris als INFORMATIEBEMIDDELAAR	4
3.2. De lokale mandataris als VERTROUWENSPERSOON	4
3.3. De lokale mandataris als DOORVERWIJZER	5
3.4. De lokale mandataris als ADMINISTRATIEF BEGELEIDER	5
4. Tussenkomsten	5
4.1. Bespoedigingstussenkomsten	5
4.2. Begunstigingstussenkomsten	5
5. Onrechtmatige en onwettige voordelen	6
6. Schijndienstbetoon en ongevraagd dienstbetoon	6
7. Bekendmaking van de dienstverlening	7
8. Het aannemen van uitnodigingen voor bijvoorbeeld diners of recepties	7
9. Het accepteren van reizen, verblijven en werkbezoeken	7
10. Contacten met de private sector	7
11. Naleving, controle en sanctionering	8
11.1. Het voorkomen van mogelijke schendingen	8
11.2. Het signaleren van vermoedens van schendingen	8
11.3. Het onderzoeken van vermoedens van schendingen	9
11.4. Het zich uitspreken over schendingen	9
12. Evaluatie van de deontologische code	9

11. Toepassingsgebied

Artikel 1:

De deontologische code is van toepassing op de lokale mandatarissen.

Voor de gemeente worden hieronder begrepen:

- de burgemeester,
- de schepenen.
- de voorzitter van de gemeenteraad,
- de gemeenteraadsleden,

Voor het OCMW worden hieronder begrepen:

- de voorzitter van het vast bureau,
- de leden van het vast bureau,
- de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn,
- de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn,
- de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst,
- de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Lokale mandatarissen die namens de gemeente/het OCMW andere mandaten bekleden, zijn in die hoedanigheid eveneens ertoe gehouden de bepalingen van de deontologische code na te leven. Dit geldt zowel voor de mandaten die rechtstreeks in verband staan met hun ambt als voor alle hiervan afgeleide mandaten.

Indien een mandaat namens de gemeente/het OCMW wordt opgenomen door een extern persoon, dus niet vermeld onder artikel 1, zal in het gemeenteraads- of OCMW-raadsbesluit waarbij een extern persoon hetzij wordt aangesteld hetzij wordt voorgedragen om een mandaat op te nemen, uitdrukkelijk de voorwaarde van het naleven van de deontologische code opgenomen worden. Aan de externe vertegenwoordiger zal bij de goedkeuring van zijn aanstelling of voordracht een exemplaar van het gemeenteraads- of OCMW-raadsbesluit en van de deontologische code bezorgd worden.

Zij zullen er tevens over waken dat zij, ook buiten het kader van deze mandaten, geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die afbreuk doen aan de eer en de waardigheid van hun ambt.

Artikel 2:

De deontologische code vormt een algemene leidraad voor lokale mandatarissen op het gebied van integer handelen, dit bij de uitoefening van hun mandaat en de dienstverlenende activiteiten naar de burgers toe.

Dit integer handelen steunt op de volgende waarden: dienstbaarheid, functionaliteit, onafhankelijkheid, openheid, vertrouwelijkheid en zorgvuldigheid.

Voornoemde waarden gelden op algemene wijze voor uitvoerende mandatarissen en voor vertegenwoordigende mandatarissen.

Een uitvoerend mandataris is lid van het College van Burgemeester en Schepenen, van het Vast Bureau of vertegenwoordigt de gemeente/het OCMW in een beleidsorgaan van een andere organisatie (raad van bestuur, dagelijks bestuur,...).

Deze principes hebben een overwegend en bijzonder belang bij het vervullen van de opdrachten en taken, welke tot de bevoegdheden van de uitvoerende mandatarissen behoren.

2. Algemene plichten, uitgangspunten en doelstellingen

Artikel 3:

De lokale mandatarissen zullen voor de omschrijving van hun dienstverlenende activiteiten geen termen gebruiken die verwarring kunnen scheppen met officiële, door de overheden ingestelde instanties belast met het verstrekken van informatie of met de behandeling van klachten. Het gebruik van de termen 'ombuds', 'klachtendienst' en andere afleidingen of samenstellingen is verboden.

Artikel 4:

Bij hun optreden op en buiten het lokale bestuursniveau (gemeente/OCMW) en in hun contacten met individuen, groepen, instellingen en bedrijven, geven de lokale mandatarissen te allen tijde en principieel voorrang aan het algemeen boven het particulier belang. Zij zien er in het bijzonder op toe elke vorm of schijn van belangenvermenging te vermijden.

Artikel 5:

Iedere vorm van dienstverlening, informatiebemiddeling, doorverwijzing of begeleiding gebeurt zonder enige materiële of geldelijke tegenprestatie van welke aard of omvang ook en mag geen enkele vorm van cliëntelisme inhouden.

Artikel 6:

De lokale mandatarissen staan op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste van alle burgers zonder onderscheid van geslacht, leeftijd, huidskleur, geaardheid, afstamming, sociale status, nationaliteit, filosofische en/of religieuze overtuiging, ideologische voorkeur of persoonlijke gevoelens.

3. Specifieke bepalingen

3.1. De lokale mandataris als INFORMATIEBEMIDDELAAR

Artikel 7:

Het behoort tot de wezenlijke taken van de lokale mandataris informatie te ontvangen en te verstrekken, in het bijzonder over de diensten die instaan voor informatieverstrekking en over de manier waarop de burger zelf informatie kan opvragen in het kader van de openbaarheid van bestuur.

Artikel 8:

De lokale mandatarissen stellen informatie ter beschikking van de burger met betrekking tot de werking van de ombudsdiensten en van de diensten die instaan voor de behandeling van klachten over het optreden of het niet-optreden van de overheid.

Artikel 9:

Bepaalde informatie mag door de lokale mandatarissen niet worden verstrekt. Het betreft o.m.:

- De informatie waarop degene die er om verzoekt geen recht kan laten gelden;
- De informatie die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de openbaarheid van bestuur niet mag worden meegedeeld.
- De informatie die valt onder een door de regelgeving ingesteld beroepsgeheim.

De lokale mandataris zorgt ervoor dat vertrouwelijke en geheime informatie waarover hij beschikt niet wordt vrijgegeven en veilig wordt bewaard.

Hij maakt hetzij in eigen voordeel, hetzij ten voordele van derden, geen gebruik van de bij de uitoefening van zijn mandaat verkregen niet openbare informatie.

3.2. De lokale mandataris als VERTROUWENSPERSOON

Artikel 10:

In het kader van hun publiek mandaat kunnen lokale mandatarissen de rol van vertrouwenspersoon vervullen. Zij nemen daarbij de nodige discretie in acht.

3.3. De lokale mandataris als DOORVERWIJZER

Artikel 11:

De lokale mandatarissen verwijzen de vragensteller, waar mogelijk, naar de bevoegde administratieve dienst(en). Waar het gaat om de behandeling van klachten en/of conflicten, worden de belanghebbenden in eerste instantie doorverwezen naar de bevoegde klachten- of ombudsdienst.

3.4. De lokale mandataris als ADMINISTRATIEF BEGELEIDER

Artikel 12:

De lokale mandatarissen kunnen de burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie of met de betrokken instanties. Zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de overheid, informatie te verkrijgen nopens de stand van zaken in een dossier, daarover nadere uitleg en toelichting te vragen en vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

Artikel 13:

Bij de administratieve begeleiding en ondersteuning van de burgers respecteren de lokale mandatarissen de onafhankelijkheid van de diensten en van de ambtenaren, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als redelijk moeten worden beschouwd voor de afhandeling van soortgelijke dossiers.

Artikel 14:

De briefwisseling met de overheid, gevoerd in het kader van de administratieve begeleiding en ondersteuning, wordt uitsluitend op naam van de burger gesteld. Er wordt op geen enkele wijze melding gemaakt van de begeleidende en ondersteunende rol van de lokale mandataris.

4. Tussenkomen

4.1. Bespoedigingstussenkomen

Artikel 15:

Bespoedigingstussenkomen zijn tussenkomen via dewelke lokale mandatarissen een administratieve procedure proberen te bespoedigen in gevallen of in dossiers die zonder die tussenkomen een regelmatige afloop of resultaat zouden krijgen, maar dan na verloop van een langere verwerkings- of behandelingstermijn.

Dergelijke tussenkomen, die een ongelijke behandeling van de betrokken burgers inhouden, zijn verboden.

Artikel 16:

Worden niet beschouwd als bespoedigingstussenkomen en zijn derhalve toegestaan :

- Vragen naar de redenen en oorzaken van de langdurige of laattijdige behandeling van een dossier;
- Het vestigen van de aandacht op of het meedelen, aan de behandelende ambtenaar of dienst, van bijzondere gegevens en relevante informatie die een versnelde behandeling van het dossier, gelet op de hoogdringendheid ervan, objectief rechtvaardigen;
- Vragen om toelichting bij de toepasselijke regelgeving;
- Vragen met betrekking tot de aan een genomen beslissing ten grondslag liggende elementen en motieven.

4.2. Begunstigingstussenkomen

Artikel 17:

Begunstigingstussenkomen zijn tussenkomen waarbij de lokale mandataris zijn voorspraak aanwendt teneinde de afloop of het resultaat van een zaak of van een dossier te beïnvloeden in de door de belanghebbende burger gewenste zin.

Dergelijke tussenkomen zijn verboden.

Artikel 18:

Tussenkomsten bij selectievoerende instanties, die tot doel hebben het verhogen van kansen op benoeming, aanstelling en bevordering in de administratie, zijn verboden.

Lokale mandatarissen die om steun gevraagd worden door of voor kandidaten die een functie, aanstelling of bevordering ambiëren, delen betrokkene mee dat de aanstelling, de benoeming of de bevordering gebeurt op basis van de geldende normen en procedures. Zij verwijzen de belanghebbende naar de bevoegde dienst of instantie.

Artikel 19:

Lokale mandatarissen mogen occasioneel en op eigen initiatief personen aanbevelen bij werkgevers in de particuliere sector. Ze mogen geen enkele tegenprestatie, van welke aard ook, beloven of leveren aan de betrokken werkgevers.

Artikel 20:

Worden niet beschouwd als begunstigingstussenkomsten en zijn derhalve toegestaan:

- Het inwinnen en verstrekken van informatie en inlichtingen omtrent de modaliteiten, voorwaarden en organisatie van selectieprocedures, examens, geschiktheids- en bekwaamheidstests en de procedures inzake benoemingen, aanstellingen en bevorderingen;
- Het uitoefenen van toezicht op het correcte verloop en de objectiviteit van de in het vorig lid bedoelde procedures, examens en tests, zonder zich in het verloop ervan te mengen of er in te interveniëren met het oog op de beïnvloeding van het resultaat en/of van de beoordeling;
- Het informeren van belangstellenden met betrekking tot werkaanbiedingen en vacatures in de particuliere en in de overheidssector.

Artikel 21:

De Burgemeester, het College van Burgemeester en Schepenen, de voorzitter van het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst en het Vast Bureau nemen de nodige maatregelen opdat de dossiersbehandelende ambtenaren alle tussenkomsten, welke ook de aard van de tussenkomst of de hoedanigheid van de interveniënt zij, opnemen in het desbetreffende administratieve dossier.

De behandelende ambtenaar deelt de interveniënt mee dat de tussenkomst bij het dossier zal worden gevoegd.

Artikel 22:

Worden niet beschouwd als tussenkomsten die in het administratief dossier dienen te worden opgenomen:

- Louter informatieve vragen van algemene of technische aard;
- Vragen en/of tussenkomsten van uitvoerende mandatarissen in het kader van hun functionele en hiërarchische relaties ten aanzien van de behandelende ambtenaar(en) of diensten.

5. Onrechtmatige en onwettige voordelen

Artikel 23:

Iedere bevoordeling of poging tot bevoordeling, waarbij een burger door toedoen, bemiddeling of voorspraak van een lokale mandataris een resultaat poogt te bereiken dat onrechtmatig of onwettig is, is verboden.

Artikel 24:

Tussenkomsten van lokale mandatarissen met de bedoeling de toewijzing en/of de uitvoering van contractuele verbintenissen met de lokale overheid te beïnvloeden, zijn verboden.

6. Schijndienstbetoon en ongevraagd dienstbetoon

Artikel 25:

Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij lokale mandatarissen bewust maar onterecht de indruk wekken dat zij bij de goede afloop van een dossier daadwerkelijk tussenbeide gekomen zijn, zijn verboden. Wanneer een burger daar niet om heeft gevraagd, zal de lokale mandataris hem niet aanschrijven of contacteren teneinde hem, in plaats van of naast de officiële kennisgeving, in kennis te stellen van de beslissing die betreffende het dossier genomen werd.

Artikel 26:

Alle vormen van ongevraagd dienstbetoon, waarbij lokale mandatarissen wel degelijk daadwerkelijk optreden teneinde een gunstige afloop van een dossier te bewerkstelligen, maar zonder dat de betrokken burger daarom heeft gevraagd, zijn verboden.

7. Bekendmaking van de dienstverlening

Artikel 27:

Het is de lokale mandatarissen verboden publiciteit te maken voor dienstverlenende activiteiten. Ze kunnen bekendheid geven aan hun bereikbaarheid voor de bevolking. Die informatieverstrekking wordt beperkt tot het bekendmaken van één of meer contactadressen, naam en mandaat van de lokale mandataris, spreekuren, telefoon- en faxnummer en e-mailadres. Eventueel kan een foto van bescheiden afmetingen worden gepubliceerd.

Het eerste lid is niet van toepassing op publicatie van politieke partijen of op eigen politieke publicaties.

Artikel 28:

De lokale mandatarissen maken in hun verkiezingspropaganda en -mailings, die individueel geadresseerd zijn, geen melding van diensten die zij desgevallend voor de betrokkenen hebben verricht.

8. Het aannemen van uitnodigingen voor bijvoorbeeld diners of recepties

Artikel 29:

Een lokale mandataris accepteert uitnodigingen (lunches, diners, recepties en andere), in uitoefening van zijn mandaat, die door anderen betaald of gefinancierd worden enkel wanneer aan onderstaande voorwaarden voldaan wordt:

- De uitnodiging behoort tot de uitoefening van het raadswerk.
- De aanwezigheid kan worden beschouwd als functioneel (protocollaire taken, formele vertegenwoordiging van de gemeente/het OCMW, ...).
- De schijn van corruptie of beïnvloeding is minimaal.

Dit artikel is niet van toepassing voor uitnodigingen voor bepaalde activiteiten van derden maar waarvan de kosten voor de raadsleden betaald worden door de gemeente/het OCMW zelf.

9. Het accepteren van reizen, verblijven en werkbezoeken

Artikel 30:

Een lokale mandataris accepteert werkbezoeken, waarbij reis- en verblijfkosten door anderen betaald worden alleen bij uitzondering. Een dergelijke invitatie dient altijd besproken te worden op het College van Burgemeester en Schepenen/het Vast Bureau. De invitatie kan alleen geaccepteerd worden wanneer het bezoek aantoonbaar van belang is voor de gemeente/het OCMW en de schijn van corruptie of beïnvloeding minimaal is.

De raadsleden worden hiervan door het verspreiden van het verslag van het College van Burgemeester en Schepenen/het Vast Bureau aan de raadsleden in kennis gesteld.

10. Contacten met de private sector

Artikel 31:

Geschenken, ontvangen uit hoofde van het mandaat of bij een officiële gelegenheid, worden beschouwd eigendom te worden van de gemeente/het OCMW.

Een mandataris aanvaardt uit hoofde van zijn functie geen persoonlijke geschenken, voordelen of diensten in welke vorm ook.

Enkel persoonlijke geschenken met een geringe waarde zijn mogelijk, waarbij dan ook geldt dat de onafhankelijke positie niet mag worden beïnvloed.

Artikel 32:

Het kader om belangenvermenging tegen te gaan wordt in de eerste plaats gevormd door de regelgeving welke lokale besturen beheerst.

Daarenboven hebben lokale mandatarissen hun eigen verantwoordelijkheid om belangenvermenging en zelfs de schijn daarvan te vermijden.

In geen geval zal een lokaal mandataris zijn invloed gebruiken om een persoonlijk belang veilig te stellen of het belang van een ander(e organisatie) met wie hij een persoonlijke betrokkenheid heeft.

Het is voor een mandataris verboden deel te nemen aan de bespreking en de stemming waarbij belangenvermenging dreigt.

Indien een onafhankelijke oordeelsvorming in het gedrang kan komen, geeft hij bij de besluitvorming daarover aan in hoeverre het onderwerp hem persoonlijk aanbelangt.

Bij het aangaan van privaat-publieke samenwerkingsrelaties (van welke aard ook) dienen mandatarissen (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen te voorkomen.

Zij dienen zich te houden aan de algemene regels met betrekking tot behoorlijk bestuur, zo onder meer het gelijkheidsbeginsel, het transparantiebeginsel en onpartijdigheid.

11. Naleving, controle en sanctionering

Artikel 33:

De lokale mandatarissen en externe vertegenwoordigers, vernoemd in artikel 2, verbinden zich ertoe deze deontologische code na te leven.

Artikel 34:

De gemeenteraad / de raad voor maatschappelijk welzijn / het bijzonder comité voor de sociale dienst ziet erop toe dat de fracties en de individuele lokale mandatarissen volgens de deontologische code handelen.

Er zijn verschillende fasen te onderscheiden die spelen bij het toezien op de naleving van de deontologische code, namelijk:

- het voorkomen van mogelijke schendingen.
- het signaleren van vermoedens van schendingen van de deontologische code.
- het eventueel onderzoeken van vermoedens van schendingen van de deontologische code.
- het eventueel zich uitspreken over schendingen van de deontologische code.

11.1. Het voorkomen van mogelijke schendingen

Artikel 35:

Wanneer een lokale mandataris twijfelt of een handeling die hij/zij wil verrichten een overtreding van de code zou kunnen zijn, wint het lid hierover advies in bij de algemeen directeur of het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen.

Artikel 36:

Wanneer een lokale mandataris twijfelt over een nog niet uitgevoerde handeling van een andere lokale mandataris, dan waarschuwt hij/zij die persoon. De lokale mandataris verwoordt de twijfels en verwijst de betrokkene zo nodig door naar de algemeen directeur of het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen.

11.2. Het signaleren van vermoedens van schendingen

Artikel 37:

Wanneer een lokale mandataris of een ambtenaar vermoedt dat een regel van de deontologische code is overtreden door een andere lokale mandataris, dan kan hij/zij hiervan melding van maken bij de algemeen directeur of het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen.

Indien het vermoeden van een schending blijft bestaan, meldt de lokale mandataris dit aan de voorzitter van de gemeenteraad / de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn / de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst, die dan meteen doorverwijst naar de daartoe aangewezen persoon of instantie om een vooronderzoek te doen.

11.3. Het onderzoeken van vermoedens van schendingen

Artikel 38:

Wanneer er na vooronderzoek door de aangewezen instantie een concreet vermoeden bestaat dat een lokale mandataris een regel van de deontologische code heeft overtreden, kan opdracht gegeven worden tot het verrichten van een uitgebreid onderzoek hiernaar. In **dit uitgebreid onderzoek wordt de betrokken mandataris gehoord.**

11.4. Het zich uitspreken over schendingen

Artikel 39:

Wanneer vaststaat dat er sprake is van overtreding van een regel van de deontologische code, kan dit leiden tot een uitspraak van de gemeenteraad/de raad voor maatschappelijk welzijn / het bijzonder comité voor de sociale dienst over de betreffende mandataris die de schending heeft begaan.

12. Evaluatie van de deontologische code

Artikel 40:

Minimaal één keer per bestuursperiode evalueren de fractievoorzitters samen met de voorzitter van de gemeenteraad en de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst en de algemeen directeur deze deontologische code. Ze bekijken of de code nog actueel is, nog goed werkt en of ze nageleefd wordt. De voorzitters brengen hierover verslag uit aan de betrokken raden.